

Uthuppu

Uthuppu

Uthuppu

891.99.

U-35

ԱՇԽԱՐՀԻԿ ՄԱՏԵՆԱԳԱՐԱՆ

Ա.

Յ. ԱԼՓԻԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳՎԱՐԸ

ՅԱՆՎԵՐԻ ԿՈՐԱՎԵՊ

ԳՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՄԱՆՁՈՒՄԷՆԻ

891.99

Ա-35

1908

07 JUN 2009

[Handwritten signature]
06 DEC 2010
[Handwritten signature]

ԱՇԽԱՐՀԻԿ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

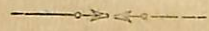
1.99
K-35
474

Ա.

Յ. ԱԼՓԻԱՐ

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄԸ

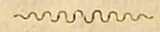
ՖԱՆՔԻԶԻ ԿՈՐԱՎԼՊ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՄԱՆՁՈՒՄԷ՛Ի»

1908

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄԸ

- Ուրեմն վաղը ժամը 4 1/2ին ձեզի պիտի սպասեմ,
- Օրիորդ:**
 - Ձեմ գիտեր, թերևս...
 - Վարսնուամի տեղի չի կայ սակայն. քաջութիւն Օրիորդ, պէտք է միանգամ ընդ միշտ վերջ մը դնել ձեր այդ տառապանքներուն:
 - Իրաւունք ունիք, աւելցուց նիսի, բայց որքան որ համոզուած ըլլամ թէ ուրիշ ճար չի կայ, նորէն վերջին վայրկեանին չեմ գիտեր ի՞նչ բան կարգիլէ զիս պէտք եղած կամքը ունենալու: Տեսէ՛ք, անցեալ օր ալ խոստացայ, բայց . . . բայց առնէն դուրս ելլելու միջոցիս կամքէս անկախ պատճառ մը թող չի առաւ որ ձեր քով գամ, ուր գիտեմ թէ այս չարչարանքներուս վերջ մը պիտի գտնեմ: Ախ, եթէ դիտնայիք, Պարո՛ն, թէ որքան . . . որքան:
 - Չարմանալի են սա աղջիկները, toujours la même histoire! Ամէնքն ալ կը համակերպին, այո՛ կ'ըսեն, նոյն իսկ տեսակ մըն ալ փութկոտութիւն կը դնեն գործին մէջ, բայց որոշուած ժամուն գործ չունիս նէ սպասէ՛ջ:
 - Ուրեմն ամէնքն ալ ինծի պէս են:
 - Գրեթէ ամէնքն ալ, Օրիորդ. այդ վերջի վայր-

32935-61

կեանի ընկրկումը չեմ կրնար բացատրել սակայն: Բան մը որ որոշուած է, բան մը որ քիչ շատ ամէն մարդու գլխէ անցած է, և յետոյ, վերջապէս թէ աղջիկներ և թէ էրիկ մարդիկ, - բնութեան օրէնքն է. այս—ուշ կամ կանա խ պէտք է որ այդ ճամբայէն անցնին, այո՛: Սակայն ձեզի պէս դեռատի աղջիկներն են, օրիտ՛րդ, որ ամէնէն շատ դժուարութիւն կը յարուցանեն, վարանումներ, ընկրկումներ կ'ունենան, այսօր՝ այս՝ կըսեն, վաղը՝ ո՛չ, թէ՛ կուզեն և թէ՛ չուզել կը ձեռացնեն, հազար նազեր, հազար դժուարութիւններ ցոյց կուտան և վերջ ի վերջոյ անոնք ալ մեր ձեռքը կ'իջնան սխալման բու պէս և հարիւրին հարիւր ուրախ և գոհ կը վերադառնան, երախտագիտութեամբ ս'ըմելով մեր ձեռքը և խոտանալով կրկին անգամ մեր քովը դալ ամէն անգամ որ առանկ պէտք մը գգան: Խնդիրը մինչև մեր սենեակը բերին է զիրենք, ամէն բանի մէջ ce sont les premiers pas qui coûtent, անկէց ետքը գործը կը զիւրկնանայ: մէկ երկու վայրկեանի զիմադրութենէ ետքը ալ չեն գիմանար և գործը կարծես ինքնին կը կատարուի:

Այս դարուս մէջ, օրիտ՛րդ, ուր ծնողքները այնքան քիչ ուշադրութիւն կ'ընեն իրենց զաւակներուն, այո՛, ամէն աղջիկ, գրեթէ ամէնքն ալ այս գործողութեան ենթակայ են, ըլլան [հարուստ կամ աղքատ, հարուստները մանաւանդ որոնք միւսներէն աւելի . . . անուշ բաներէ կ'ախորժին:

Մի՛ վախնաք, օրիտ՛րդ, du courage, là, վաղը չորս ու կէսին, և յանուն Աստուծոյ, սպասցնել մի՛ տաք ինծի:

Փորձեցէք անգամ մը և պիտի տեսնէք թէ կարճուածին չափ դժուար բան մը չէ, քիչ մը կամք ունեցէ՛ք միայն, և մնացածը ինծի թողուցէ՛ք. . . :

— Պիտի ջանամ, Պարո՛ն: Չէ՛, չէ՛, որոշեցի. վաղը ձեր քովը պիտի գանէք զիս, միայն պիտի խնդրէի որ գգուշութեամբ և փափիւթեամբ չարժիք հետս, ինծի պէս անտիրձ աղջիկ մը. . .

— Կը խնդրեմ հանգիստ եղէք այդ մասին: Ձեզի պէս փափուկ, ձեզի պէս մանկամարդ աղջկան մը հանգէպ, voyons? Ուրեմն. . .

- Վաղը, Պարո՛ն:
- Չորս ու կէսին:
- Բանի որ այդպէս կը պահանջէք:
- C'est ça, ցտեսութիւն:
- Յտեսութիւն, Պարո՛ն:

* * *

Նինի ամբողջ գիշերը չի կրցաւ աչքերը գոցել: Վաղուան ժամադրութիւնը, առաջինը իր կեանքին, կ'ալեկոծէր իր յիւստահան հոգին և ստրաշէկ դամի մը պէս կը չարչրկէր նուրբ և փափուկ այդ մարմինը:

Իր քսան տարեկանի անտիրձութեան մէջ, անարեւ կիչ համեմատութիւններ կ'առնէր ընդվզումը, որուն պարտէր յաղթել՝ անվտանգ դուրս ելլալու համար փորձանքէ մը՝ որուն համակերպելու էր, աւանդ, վերջ դնելու համար սառապանքի մը որուն չէր գիմանար այլևս:

Աւշ էր ա՛լ իր տուած որոշումէն ետ կենալու համար: Տատամոււմ մը, անտեղի ընկրկում մը ներքիլ չէր գտնէր, քանի որ խօսք տուած էր և ան պիտի սպասէր:

Դիւրին բան չէր սակայն իրեն համար, բամպակի և մեղրի մէջ միճցած աղջիկ՝ անծանօթին, անակնկալին դէմ կլկլ առանց վարանումի և առանց տեսակ մը շրջանայեցութեան:

Մէկ օրէն միւսը կորսնցնել լաւագոյնը իր ունեցածներուն, էրիկ մարդու մը կոչա հպումին կնիթարկել իր մարմնոյն ամէնէն փափուկ մէկ մասը և թողուլ որ այդ դահիճը ձեռքովը խլէ թանկագին գոհար մը, մարգարիտ մը, պաղարիւնութեամբ մը և անտարբերութեամբ մը՝ որոնց սովորած են այդ անգութները, Օ՛հ, այդ հեռապատկերը, այդ կնիթադրութիւնը որ քանի մը ժամէն իրօղութիւն մը պիտի ըլլար, տակն ու վրայ կ'ընէր հէգ աղջիկը և ոտքի կը հանէր իր ամբողջ գգայնութիւնը:

Օ՛հ, այդ ժամադրութիւնը, աւաղինը որ կրէք մարդու մը տուած ըլլար, որքան դժուարը կուգար և որքան լեցուն կը գտնէր հանուքներով որոնց ընդթին վրայ գաղափար մը չէր կրցած շինել մինչև հիմայ:

Իրա՛ւ, իր բարեկամութիւնը շատերը տեսակ մը հրճուանքով պատմած էին իրենց գլխէն անցածը և աշխատած էին իրեն տեսակ մը վատահոթիւն ներշնչել, նոյն խա՛կ համոզած էին Նինիին թէ պղտիկ կամեցողութիւն մը և վայրկեանի մը քաջութիւնը ամէնէն մեծ երանութիւնը պիտի տային իրեն, եթէ անգամ մը ներս

սպրդէր այն սենեակէն ուր կորովի, առոյգ երիտասարդը իրեն պիտի սպասէր կազմ ու պատրաստ:

Գիտնալով հանդերձ թէ ուշ կամ կանուխ հարկ պիտի ըլլար իրեն այդ երիտասարդին թեւերուն վրայ յետու իր դեղանի գլուխը և գիտնալով որ ան միայն նուր իր դեղանի գլուխը և գիտնալով որ ան միայն նուր կ'սպասէր օրերէ ի վեր, սակայն նորէն չէր կրնար սանձել իր վախը և դապիլ իր մտահոգութիւնները որոնք, մինչև առտու, դիւրին է գուշակել, անկարագրելի ասնջանքներու մատնեցին խեղճ աղջկան. նուրը հոգին և մատղաշ մարմինը:

Ֆիզիքական ցաւէն աւելի իր բարոյական թաքուն խռովքը մէկ գիշերուան մէջ, դալուկ մը դրին իր վարդագոյն այտերուն վրայ և կապոյտ շրջանակով մը ստորագծեցին իր այնքան աղւոր, այնքան լուսարձակ աչքերը:

Մինչև առտու իր անկողինն մէջ տապալակելէ ետքը, յագնած մարմնով ու ծանրացած գլխով վար նետուեցաւ իր մահճակալէն, հայելիին դիմացը կանգ առաւ դիտելու համար այն աւերները որ գիշերուան մը մտահոգութիւնը առատօրէն սփռած էր իր թարմ և պաշտելի դէմքին վրայ:

Եւ հարկ պիտի ըլլար որ այդ վիճակին մէջ երթար գտնէր ժամադիր երիտասարդը:

Այս անգամ անխախտ էր որոշումը: Պիտի երթար:

— Ինչ որ կ'ուզէ թո՛ղ ըլլայ կ'ըսէր մտովի, ո՛չ առաջինն եմ ես և ոչ ալ վերջինը, քանի՛ քանի՛ աղջիկներ գիտեմ ես որոնց գլխէն անցած է ասիկայ. միթէ ես

անոնցմէ՞ աւելի ապուշ եմ և կամ նուազ անվեհեր . . . :
 Քանի մը վայրկեանի խնդիր է ըսաւ ան և ընաւ պատ-
 ճառ մը չունիմ իր խօսքին և պատուաւորութեանը
 վրայ կասկածելու : Քաջութիւնը պիտի ունենամ մինչեւ
 ծայրը երթալու և պիտի ցուցունեմ թէ երբէք աղջիկ
 մը չէ անցած ձեռքէն որ ինծի չափ կամովին անձնա-
 տուր ըլլայ այդ վատուկ գործողութեան :

* *

Մինչեւ կէս օր զբաղեցաւ իր ննջասենեակը յար-
 դարելով, առանց ականջ դնելու իր ցաւին, այդ զբա-
 ղումը սակայն ժամանակ չի տուաւ իրեն օրուան մեծ
 դէպքին վրայ մտածելու :

Կարծես առջի դիչերուան աղջիկը չէր այլևս :
 Առանց պատառ մը բան կարենալ դնելու ըերանը և
 առանց բառ մը փոխանակելու ոչ ոքի հետ, Նինի, ան-
 համբեր կ'սպասէր որ ժամը չորս ըլլար :

— Ինչ տենդոս անձկութեամբ ինծի կ'սպասէ արդեօք,
 մտածեց ներքնապէս, քիչ մը ետքը քովիկը պիտի ըլ-
 լամ, տեսնենք ինչպէ՞ս տակէն պիտի ելլես, անսիրտ
 դահիճ . . . :

Որչուած ժամուն ժամ մը մնացած էր երբ սկսաւ
 իր intime արդուզարդին :

Շուտ լրմնաւիք գործ մը չէր ատիկա : Հազար
 բան կ'անցնէր մտքէն այդ դեղանի աղջկան :

— Հապա կի՞նչ յանկարծ մարիմ, մտածեց ինքնիրեն :
 Եւ այդ անախորժ անախակալին առաջքը առնելու
 համար խնամոտ արդուզարդի մը սկսաւ Նինի :

Նախ լողարանին մէջ քանի մը կաթիլ Lushinի հե-
 ղուկէն կաթեցնելէ վերջը, թեթեւ լողանք մը ըրաւ և
 շուտով վրայէն անցուց իր շապիկներուն ամէնէն աղուոր
 վալանսիէններով զարդարուածը, իր ստքերուն անցու-
 ցած մետաքսէ նուրբ, թափանցիկ գուլպաներուն ծակ-
 ափքներէն անգաղտնապահ կերպով դուրս կը ցայտէր
 իր անդուսէ մորթին շուշանաթոյր ձերմակութիւնը :

Քորսէն դնել աւելորդ սեպեց, աւելի դիւրին և
 հեշտ կերպով տանելու համար գործողութեան յարու-
 ցանելիք դժուարութիւնները :

Մսխրազոյն demi drap չըջազդեստին տակէն, satin
 merveilleux ժլւրօնը տանթեղներով ընձնաւորուած իր
 շարժումներուն Փրու-Փրուն կ'աւելցնէր :

Cherry Blossomի սրտակէն քանի մը շիթ ծոծրակին
 և չըթներուն վրայ քսելէն վերջը, իր ամենէն թեթեւ
 դիւարկը անցուց դիւտուն և գրպանին մէջ թաշկինակ
 մը աւելի սպրդեցնելով, դրամադանակը և ձեռնոցները
 առաւ և իջաւ վար :

Թաշկինակը ծնօտին տակ, աչքերը դետին յաւած,
 արագ և պզտիկ քայլերով, այսերը կաս կարմիր, փե-
 չերը ափին մէջ, սկսաւ քայլել աւելի վազել փողոցին
 մէջ :

Ձինքը տեսնողը անմիջապէս պիտի կուսնէր թէ
 այդ աղջկան ներսիդին արտասովոր բան մը կը դառ-

նար կոր և յայտնի էր թէ ժամադրութիւն մը չի կոր-
սրնցնելու տենդը կար այդ փութկոտ քալուածքին մէջ :

Նինի, խեղազարօրէն, ինքզինքէն դուրս ելած,
առանց չորս կողմը նայելու, փութով կը շարունակէր
իր ձամբան և որքան մօտենալը կ'ըզար իր նպատակին,
աջնքան սաստիկ կը բաբախէր իր տատրակի սիրտը :

* *

Անդին՝ երիտասարդը կազմ ու պատրաստ Նինիի
չալուն կ'սպասէր :

Կանխահոգ մտածումով մը ծաղկի փունջեր զետե-
ղել առած էր սենեակին մէջ, ասդին անդին, հաճելի
երեւոյթ մը տալու համար այն տեղին ուր գործողու-
թիւնը պիտի կատարուէր :

Թիկնոցը վրայէն հանած էր արդէն և կզբաղէր
կարգադրելով այն սղտիկ սրուակները որոնք յատկա-
պէս զետեղել առած էր լայն թիկնաթոռի մը քովիկը
զբո՛ւած սղտիկ սեղանի մը վրայ :

Սենեակին չորս կողմը զգուշաւոր ակնարկ մը
պտըտցնելու վրայ էր, երբ դրան զանգակը հնչեցուցին :

— Ան ըլլալու է, մտածեց .

Եւ իրաւ, Նինի ուռմբի մը պէս սենեակէն ներս
մտաւ :

— Վերջապէ՛ս, բացագանչեց երիտասարդը, քիչ մը
եւս, ա՛լ յոյսս պիտի կարէի :

— Եթէ ժամադիր եղած չըլլայի, չեմ կարծեր որ դա-
ւու քաջութիւնը պիտի կրնայի ունենալ . . . :

— Շտորձակալ եմ, Օրո՛րդ, որ խօսքը բռնեցիք :

— Չէի դիմանար կոր, ամբողջ գիշերը ձեր վրայ մը-
տածեցի և այս առտու որոշումս որոշում էր : Աւասիկ
եմ, սբարոն, ըրէ՛ք ինչ որ կուզէք, միայն մեղքըցէք
իսկի և թող մի տաք որ ձեր ձեռքերուն մէջ չարչրուիմ :

— Անհոգ եղիք, Օրի՛որդ, դուք անձամբ պիտի տես-
նէք որքան փափուկ կերպով պիտի շարժիմ :

— Շատ կը ցաւի՞ . . . :

— Մ'հ, կաղմուածքէ կախում ունի. աղջիկներ կան
որ բան մը չեն զգար, ուրիշներ ալ կան որ քիչ մը կը
պոռան, ուրիշ ոչինչ : Հիմա ա՛լ ժամանակը եկաւ, ա՛լ
գործի սկսինք : Նախ, հանեցէք ձեր գլխարկը և կը
խնդրեմ երկնցէ՛ք սա թիկնաթոռին վրայ :

— Կը վախնամ կոր :

— Բայց վախնայիք բան չի կայ, կը հաւատացնեմ
ձեզի : Այս բանը ամէն աղջիկի գլխուն կուգայ, բայց
ոչ ոք, կ'իմանա՞ք, ոչ ոք ասկէ մեռած է, ընդհակա-
ռակը անգամ մը գործը կատարուելէ ետքը ամէնքն ալ
զո՛ն եւ ուրախ կը մեկնին :

— Կը ինդրեմ, Պարո՛ն, անգամ մը եւս . . . կ'աղաչեմ,
վրաս դող կուգայ կոր. ձեռքս չէ :

— Վերջապէս պիտի հնազանդի՞ք կամ ոչ, ինքզինք-
նիդ մտցէք վայրկեան մը և մնացածը իմ գործս է :
Բացէ՛ք տեսնեմ :

Նինի զգայազիրի՛ հնազանդեցաւ անոր հրամանին
և երիտասարդին թեւերուն վրայ դրաւ իր հրատապ
գլուխը, գոցեց աչքերը և նուազկոտ շեշտով մը՝

— Մինակ մի՛ ցաւցնէք, կ'ազաչեմ:

— Վայրկեանի ինդիր է, բայց կ'ազաչեմ, քիչ մըն ալ
բացէ՛ք, մի՛ վախնաք, ձեռքերնիդ վար առէք... .

Աւզածն ալ աս էր: Նինի համակերպեցաւ և մե-
ռելի դոյն առած՝ անշարժ փռուեցաւ թիկնաթուին
վրայ:

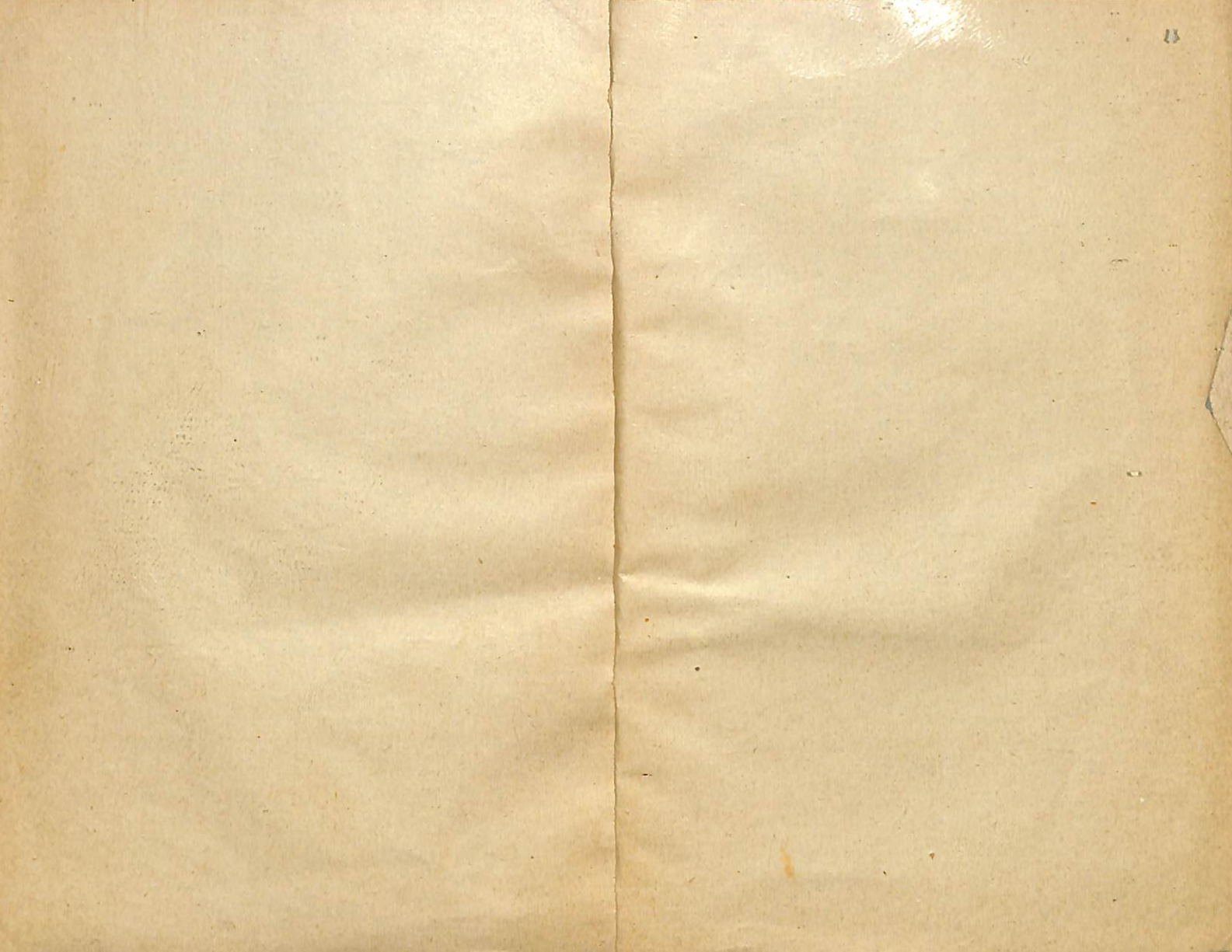
Ան իր ամբողջ սրտաբխութիւնը դառած էր և
յաղթական ժպտով մը մօտեցաւ Նինիին:

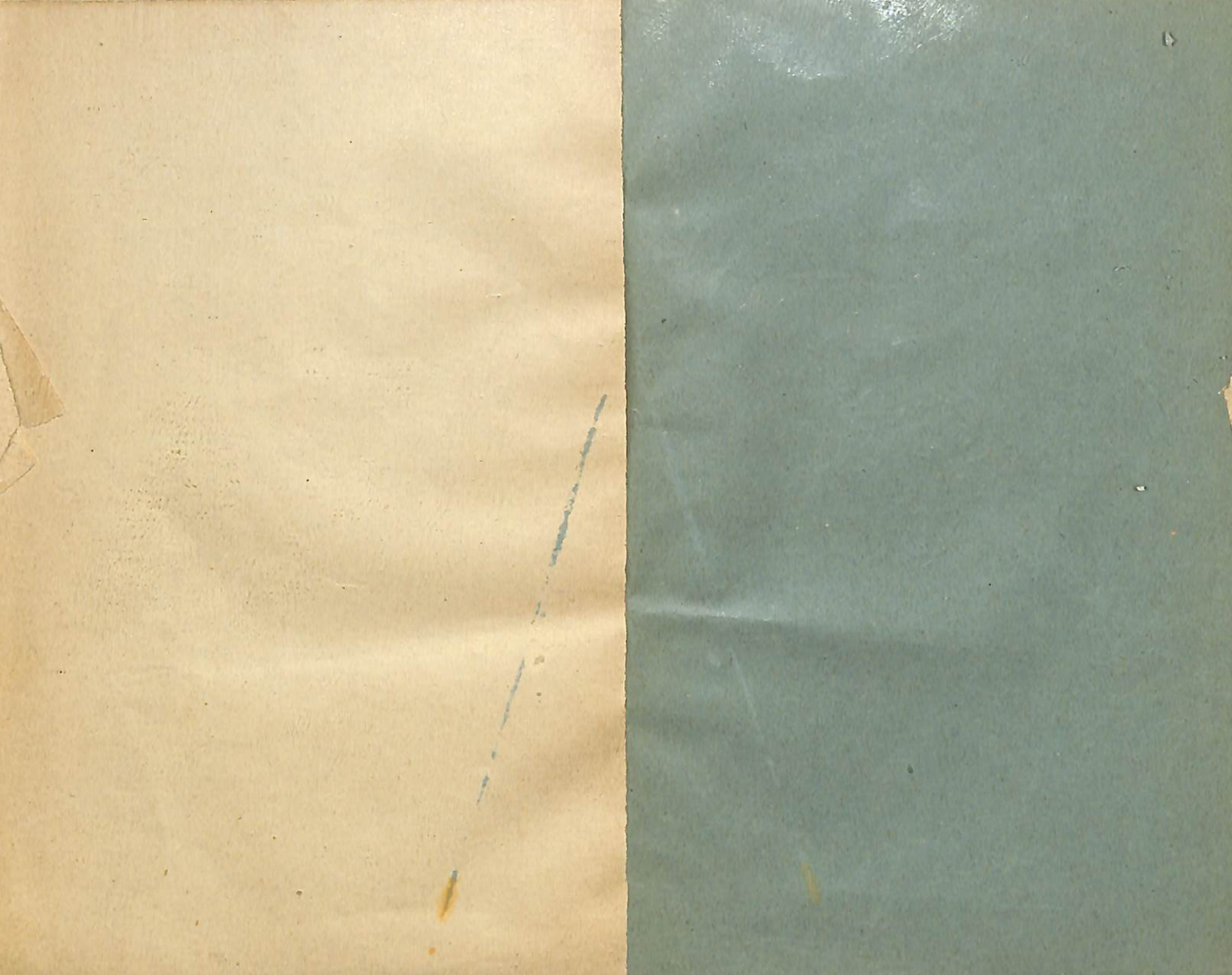
Խեղճ աղջիկը երիտասարդին թեւերուն փաթթուած
ձայն անգամ չի հանեց:

Յանկարծ . . . քրտ'ք . . . Սոսկալի ճիշ մը ար-
ձակեց Նինի և նուազեցաւ:

Վայրկեան մը ետքը երբ աչքերը բացաւ, երիտա-
սարդը գոհունակ դէմքով մը իրեն յանձնեց . . . խո-
շոր փստած ակռայ մը:

« Ազգային գրադարան »

NL0322579

1820P